॥ २३ ॥ २४ ॥ सर्वैर्वर्णैर्ब्रह्मक्षत्रयोरभिभवेब्राह्मणार्थंक्षत्रेणमर्तव्यमेवेत्याह ब्रह्मेत्यादिना ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ अतीति यज्ञाध्ययनतपोयुक्तानां अनशनाग्निप्रवेशकारिणामप्यपेक्षयाब्राह्मणार्थंभि यमाणउत्कृष्टान्लोकानामोतीत्यर्थः ॥२८॥ एवंयुद्धधर्मेण ॥२९॥ नोऽस्माकमस्तु ॥३०॥ यथेति ततस्तथा ॥ ३१ ॥ भवतीति धर्माधर्मौक्रमादधर्मोधर्मश्चभवतः कारणविशेषात् ॥ ३२ ॥ मैत्राःउत्तंक

यदाछिनत्त्ययोऽमानमग्निश्चापोभिगच्छति ॥ क्षत्रंचब्राह्मणंद्वेष्टितदानश्यंतितेत्रयः ॥ २३॥ तस्माद्ब्रह्मणिशाम्यंतिक्षत्रियाणांयुधिष्ठिर ॥ समुद्दीर्णान्यजेया नितेजांसिचबलानिच ॥ २४ ॥ ब्रह्मवीर्येमृदूभूतेक्षत्रवीर्येचदुर्बले ॥ दुष्टेषुसर्ववर्णेषुब्राह्मणान्प्रतिसर्वशः ॥ २५ ॥ येतत्रयुद्धंकुर्वंतित्यक्त्वाजीवितमात्मनः ॥ ब्राह्मणान्परिरक्षंतोधर्ममात्मानमेवच ॥ २६ ॥ मनस्विनोमन्युमंतःपुण्यश्लोकाभवंतिते ॥ ब्राह्मणार्थंहिसर्वेषांशस्त्रग्रहणमिष्यते ॥ २७॥ अतिस्विष्टमधीतानां लोकानतितपस्विनां॥अनाशकाग्न्योर्विशतांशूरायांतिपरांगतिं॥ २८॥ब्राह्मणस्त्रिषुवर्णेषुशस्त्रंगृह्णन्नदुष्यति॥एवमेवात्मनस्त्यागान्नान्यंधर्मंविदुर्जनाः॥ २९॥ तेभ्योनमश्चभद्रंचयेशरीराणिजुह्वते ॥ ब्रह्मद्विषोनियच्छंतस्तेषांनोस्तुसलोकता ॥ ३० ॥ ब्रह्मलोकजितःस्वर्ग्यान्वीरांस्तान्मनुरब्रवीत् ॥ यथाश्वमेधावभृथेस्ना ताःपूताभवंत्युत ॥ दुष्कृतस्यप्रणाशेनततःशस्त्रहतारणे ॥ ३१ ॥ भवत्यधर्मोधर्मोहिधर्माधर्मावुभावपि ॥ कारणाद्देशकालस्यदेशकालःसतादृशः ॥ ३२ ॥ मै त्राःक्रूराणिकुर्वंतोजयंतिस्वर्गमुत्तमं ॥ धर्म्याःपापानिकुर्वाणागच्छंतिपरमांगतिं ॥ ३३ ॥ ब्राह्मणस्त्रिषुकालेषुशस्त्रंगृह्णन्नदुष्यति ॥ आत्मत्राणेवर्णदोषेदुर्दम्य नियमेषुच ॥ ३४ ॥ युधिष्ठिरउवाच अभ्युत्थितेदस्युबलेक्षत्रार्थेवर्णसंकरे ॥ संप्रमूढेषुक्षत्रेषुयद्यन्योभिभवेद्बली ॥ ३५ ॥ ब्राह्मणोयदिवावैश्यःशूद्रोवा राजसत्तम ॥ दस्युभ्योऽथप्रजारक्षेद्दंडंधर्मेणधारयन् ॥ ३६ ॥ कार्यंकुर्यान्नवाकुर्यात्संवार्योवाभवेन्नवा ॥ तस्माच्छस्त्रंगृहीतव्यमन्यत्रक्षत्रबंधुतः ॥ ३७॥ भीष्मउवाच अपारेयोभवेत्पारमप्लवेयःप्लवोभवेत् ॥ शूद्रोवायदिवाप्यन्यःसर्वथामानमर्हति ॥ ३८॥ यमाश्रित्यनराराजन्वर्तयेयुर्यथासुखं ॥ अनाथाः परिकाल्यंतोदस्युभिःपरिपीडिताः ॥ ३९ ॥ तमेवपूजयेयुस्तेप्रीत्यास्वमिवबांधवं ॥ अभीरभीक्ष्णंकौरव्यकर्तासन्मानमर्हति ॥ ४० ॥

पराशरादयः क्रूराणिसर्पराक्षससत्रादीनि धर्म्याःधर्मादनपेताःक्षत्रियाः पापानिपरराष्ट्रावमर्दादीनि अधर्मस्यधर्मत्वेउदाहरणद्वयमुक्तं इदमेवअहिंसाख्यधर्माश्रयेऽधर्मरूपमपिभवतीतिज्ञेयं ॥ ३३॥ वर्णदोषे क्षत्रियादिषूत्पथगामिषुसत्सु ॥ ३४ ॥ दस्यूदयेसतिक्षत्रार्थेप्रजापालननिमित्तंलोकेषुमूढेषुवर्णसंकरेऽन्योन्यंदाराहरणादौप्रवृत्तेसतियदिअन्योऽक्षत्रियःबलीदस्यून्अभिभवेत्प्रजाश्चदस्युभ्योरक्षेत्तर्हि सराजाकार्यंकुर्यान्नवा आर्यःस्वामीचभवेन्नवा आद्येअक्षत्रियोपिमान्यःस्यात् अंत्येसर्वनाशइत्याह त्रिभिःअभ्युत्थितइति ॥ ३५॥ ३६॥ ३७॥ आद्यमेवपक्षमुपादत्ते अपारइत्यादिना ॥ ३८॥ ३९॥ ४०॥

Digitized by Google